

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Министра унутрашњих дела, а на основу чл. 162. закона о уређењу округа и срезова поставити:

за начелника друге класе округа пожаревачког Љубомира Романовића, начелника треће класе истога округа, по старом закону.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 26. септембра 1908. год. у Београду.

КАЖЊЕНИ ЧИНОВНИЦИ

За разне службене неисправности кажњени су:

Г. Јован Спиридоновић, начелник среза поречког губитком плате за 10 дана, решењем Господина Министра Унутрашњих Дела ПБр. 16681 од 24. пр. месеца, а за кривицу из § 43. тач. 10-а закона о чиновницима грађанског реда, и

Г. Живота Спасојевић, писар начелства округа пожаревачког, губитком плате за 10 дана, решењем Господина Министра Унутрашњих Дела ПБр. 17156., од 26. пр. месеца, а за кривицу из § 43. тач. 10-а закона о чиновницима грађанског реда.

СТРУЧНИ ДЕО

ДОКАЗ У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ

(НАСТАВАК)

4. Исправа може садржати *вештачко мишљење*, и оно се има оцењивати по правилима о вештачењу. На главном претресу вештаци дају своје мишљење усмено. Хоће ли вештак у генералној истрази моћи дати мишљење писмено, зависи од оцене иследника. Лекарске сведочење о узроку смрти и о телесним повредама узимају се за потпун доказ и у писменој форми.

5. Исправа, најзад, може садржати *какав индициј* или *основ подозрења*, т. ј. чињеницу која стоји у вези с кривичним делом и окривљеним и по којој се може закључити да је окривљени извршио кривично дело, н. пр. писмо које садржи признање окривљеног, или сумњива преписка између двојице која се односи н. пр. на кривично дело велеиздаје и т. д.

ГЛАВА ШЕСТА

САСТАВНИ ДОКАЗ ИЛИ ДОКАЗ ОСНОВИМА ПОДОЗРЕЊА

§ 41.

Појам и значај доказа основима подозрења.

1. Саставни доказ јесте такав доказ, који се добија из *основа подозрења* или *индиција*. Отуд му и име *саставни доказ*. *Основи подозрења* или *индиције јесу*, опет, *такве доказане истините чињенице*, из којих се може извести закључак да је *једна друга чињеница*, која има да се докаже, *истинита или неистинита*, јер *оне прве с овом другом стоје у тесној логичкој вези*. Н. пр. код А су нађене *покрађене ствари*; из ове познате, доказане, истините чињенице суд може извести закључак да је А извршио ту крађу. До оваког закључка може се доћи стога, што здрав разум и искуство не само допуштају него и упућују на такав логички закључак, јер она прва истинита чињеница: код А су нађене *покрађене ствари*, стоји у тесној логичкој вези с овом другом: А је извршио ту крађу, која је и предмет доказа; ова се друга, дакле, изводи из оне прве, или она прва доказ је за ову другу. Основ подозрења или индиција је овде *чињеница*: код А су нађене *покрађене ствари*. Према овоме, да би једна чињеница могла бити основ подозрења, потребно је двоје: 1) да је та чињеница *истинита* или *доказана*. Ово је сасвим појмљиво, јер ако из једне чињенице треба да се изведе истинитост друге, онда то може да буде само тако, ако је доказано да прва несумњиво постоји. 2) На другом месту потребно је, да та чињеница буде таква, да се из ње *даје извести закључак* за истинитост друге чињенице која је предмет доказа.

Доказ основима подозрења, према свему почива на *закључку*, који се из доказане чињенице изводи на другу која је предмет доказа. За тај закључак потребне су *две премисе*: *горња и доња*. У *горњу* премису овога закључка улази једно правило које почива на законима разума или искуства, н. пр. да је притежалац *покрађених ствари* *понајчешће сам извршио крађу*. У *доњу* премису закључка улази једна доказана, истинита чињеница *такве врсте*, која се *горњом премисом претпоставља*; у нашем примеру то би била *чињеница*, да су код *оптуженог* нађене *покрађене ствари*. Ова је *чињеница*,

као што је раније речено, основ подозрења или индиција. Кад се сад овај основ подозрења подведе под горњу премису, онда долазимо до закључка, да је оптужени украо нађене ствари, а то је оно што је требало доказати, т. ј. што је *thema probandi*. Несумњиво је, дакле, да су и основи подозрења доказано средство, којим се може да утврди истинитост једне важне чињенице¹⁾.

Доказ основима подозрења зове се још и *посредни доказ*, јер се код њега непосредним доказним средствима најпре утврђује истинитост основа подозрења, и тек од тога основа подозрења, извођењем закључка, долази се до истинитости оне чињенице, која има да се докаже (раније с. 125, 126).

Противно новим законодавствима, наш је законодавац, као и сви старији, дао дефиницију основа подозрења у § 118. По томе наређењу »основ је подозрења свака она околност која између извесног лица и казнимог дела стоји у тако тесној свези да се, беспристрасно судећи, по њој као вероватно узети може, да је исто лице учинило казнимо дело или учествовало у казнимом делу, за које се обвињује«. И по овој дефиницији је јасно, да је основ подозрења доказана околност т. ј. чињеница, из које се извођењем закључка може да дође до друге чињенице која има да се докаже, овде до кривичне одговорности оптуженог, јер та доказана околност с кривичном одговорности оптуженог стоји у тесној логичкој вези.

Основ подозрења је околност или чињеница која не улази у биће кривичног дела, већ стоји ван њега. Сем тога, основ подозрења по правилу не даје онај степен извесности који ми зовемо доказом, већ само један незнатнији степен вероватноће, који се означава као *подозрење, сумња, вероватноћа*. И у § 118 каже се, да је основ подозрења околност, по којој се као *вероватно* узети може, да је оптужени учинио кривично дело. Због свега овога важи за сва законодавства, како с теоријом законских принудних доказа тако и с теоријом слободног уверења, правило да један основ подозрења не може дати доказ, јер се из тако усамљеног могу разни закључци изводити, већ да је потребно да дођу или да се стеку више њих па да се добије доказ, т. ј. да се чињеница која је предмет доказа узме доказаном. Стога се овакав доказ и зове доказ *основима подозрења* или *саставни доказ*.

II. Питање о значају и вредности доказа основима подозрења било је једно од најспорнијих питања у кривичном

¹⁾ Противно овоме тврде *Löwe* и *Kries*. Последњи (*Lehrbuch* 333) сматра да је логичка погрешка називати основе подозрења доказним средством, јер су и они предмет доказа.

поступку. Тај је спор свршен и оно за данашњу науку и за нова законодавства нема више вредности. Но ми ћемо ипак додирнути ово питање из два разлога: прво због његове историјске вредности, и друго стога, што је оно за наш законик још и данас од значаја.

Колики значај има доказ основима подозрења поглавито зависи од организације самог кривичног поступка, т. ј. од тога да ли Кривични Поступак организован на оптужном или на инквизиторском начелу. Много већи значај има он у оптужном него ли у инквизиторском поступку.

У инквизиторском поступку средњег века све до краја XVIII столећа доказ основима подозрења по својој вредности изостајао је иза непосредних доказа, нарочито иза признања и сведочења сведока. То се огледало у томе, што се осуда на казну није могла изрећи само по основима подозрења, па ма их колико било на броју. Из овога опет не треба извести, да су основи подозрења били без икаквог значаја. Они су били од значаја у толико, што се на основу њих могла отворити истрага, наредити притвор и, нарочито, тортура. Како је тортура готово увек доводила до признања, то се није ни осетила толика потреба да се и само по основима подозрења изриче осуда за све време док је употреба тортуре била допуштена.

С укидањем тортуре, као законског средства за добијање признања, осетила се велика празнина у законодавству. Природни или непосредни докази били су недовољни, а на основима подозрења није се могла засновати никаква осуда, те је услед тога правни поредак био јако доведен у питање. Излаз овоме морао се тражити, и у прво време нашао се у томе, што се и даље остало при забрани изрицања редовне казне, а допустило се изрицање *изванредне* казне, кад противу оптуженога има само основа подозрења. Но и ово је остало само као привремено решење овога питања.

Почетком прошлога столећа и у теорији и у пракси отворила се једна од највећих дискусија о доказу основима подозрења. У главном су била два питања око којих се водио најглавнији спор: 1) да ли основи подозрења могу дати ону извесност која је у поступку потребна за осуду, или боље: да ли се они у опште могу уврстити у ред доказа? и 2) да ли доказ основима подозрења треба да има исту доказну снагу као и непосредни докази?

(наставиће се)

Д-р Бож. В. Марковић.

РЕОРГАНИЗАЦИЈА ПОЛИЦИЈЕ У ФРАНЦУСКОЈ

(НАСТАВАК)

Јесу ли ови агенти довољни; имају ли потребне способности за обављање своје дужности и да ли су добро организовани? Неопходно је потребно ово испитати пре него што се пређе на говор о реформама, које ће, у ствари, бити само логичан закључак овог излагања.

Пошто је изјавио, да намерно неће делити судску полицију од административне, и ако је законодавац то учинио, већ да ће у кратко говорити о њиховој вредности као једне полицијске целине, г. Дриу се зауставља на последњој свесци суд-

ске статистике у Француској за 1905. г., у којој се налазе два табеларна прегледа: један о свима органима репресије, а други о њиховом раду за ову год. и вели:

»Табеларни преглед с леве стране улива нам толико поверења, да би требало да постанемо потпуне оптимисте. Како сумњати о моћи толике војске, у служби честитих људи, која се бори против војске злочинаца? Ту су вам све могуће униформе, сви чиновни, све надлежности: жандарми, полицијски комесари и агенти, председници општина, пољски, шумски и приватни чувари, чувари мостова и друмова и царински стражари. Има их свега 185.982, и сви имају дужност да истражују и гоне злочине и преступе. Њима треба још додати и број официра судске

полиције у провинцијама: 709 прокуратора републике и њихових помоћника, 420 истражних судија и 2843 полицијских (кантонских) судија. Зар ово у истини није права војска са својим трупама и старшинама?

На жалост, ова утешна слика брзо је уништена табеларним прегледом с десне стране, који нам пружа цифру свију кривичних дела, класифицираних по своме пореклу, која су дошла до суда.

Човек се мора изненадити кад види, да приватни стражари нису послали суду више од 7519 записника, од којих се већина односи на кривице по закону о лову, док број ових кривица, који је био предмет трагања, износи 20.330. Скоро је овако исто и са општинским председницима и

пољским чуварима. Од 551.000 разних кривичних дела, општински председници и пољски чувари доставили су прокуратору републике свега 3000, а полицијске судије само 2084.

Остају нам још жандарми свију чиновна, чији број износи 20.684, и цивилни полицијски органи: 948 комесара и 8455 агената. Први су у 1905. год. констатовали 260.549 криминалних афера разног рода, а други 106.945.

Жандармерија, чије издржавање стаје 32½ милијуна динара, може се сматрати као озбиљна сила према своме броју. Али, овде се не сме изгубити из вида, да је она врло често заузета ванредним службама, на штету редовне дужности, као н. пр. приликом штрајкова и метежа, који је приморавају да се у масама концентрише на извесним местима. „И поред своје одличне преданости служби и активности, жандармерија је често пута у немогућности да задовољи све изванредне потребе, које је удаљују из њене резиденције и од њене полицијске мисије,“ вели се у реферату којим је пропраћена статистика за 1905. год.

И кад ствар овако стоји са жандармима, који су стварно намењени судској полицији, шта нам остаје да мислимо о полицијским комесарима и агентима по варошима у унутрашњости, нарочито оним са великом популацијом? Зар није очигледно да је њихов број недовољан? Два примера откриће нам најбоље мане нашег садашњег система: један је узет из Орлеана а други из Марсеља. У првој вароши полицију састављају: 1 централни комесар, 3 среска комесара, 47 униформисаних и 8 цивилних агената. Овај персонал, и ако је скоро увећан, апсолутно је недовољан да и дању и ноћу врши службу: по улицама, на железничким станицама, у позоришту, при разним стражарницама и у свима непредвиђеним, а притом доста честим случајевима. Сваки орган, са изузетком 1½ сата на оброк и одмор у подне, остаје на служби 11 сати. Бригада сигурности, која је оптерећена најтежим и најделикатнијим задатком, има свега 8 људи, од којих се 3 употребљују за службу у самом биро-у и за контролсање службе; остаје, дакле, свега 4—5 људи за истраживање злочинаца, прикупљање разних обавештења, надзирање проституције и т. д. Да је ово и сувише мало, излишно је и доказивати. Овом недовољношћу, у осталом, лако се објашњава и неуспех многих истрага.

У Марсељу имамо један други тип вароши, у којој су навала странаца, ширење трговачког и индустријског покрета и увећавање квартова необично много отежали задатак полиције. Ова варош у којој има више од 517.000 становника на површини од 22.000 хектара, има за заштиту своје сигурности свега 903 полицијска комесара и агента, па и они сви нису, као што то већ обично бива, употребљени за активну службу. Од 167 агената сигурности свега их је 85, који истражују злочинце, врше локалне истраге, извршују спољне наредбе суда и т. д. Од 633 позорника свега их је 347, који се стварно старају о одржању реда по јав-

ним местима, али како се за службу од 24 сата употребљује свега 1/3 од овог броја, дакле 115, то значи, да један агент долази на 4.500 становника и 104 хектара. Било је сасвим природно што је Марсељ, под оваквим приликама, постао уточиште злочинаца. Записници о опасним крађама, којих је у 1899. год. било 650, увећали су се у 1905. год. на 1034. Противно овом, број ухапшених лица смањило се од 521 на 375. Од 3.700 простих крађа, извршених у 1906. год. остале су непронађене 2700“.

На основу свега изложеног референт долази до закључка, да први узрок полицијске немоћи у Француској лежи у *недовољности* њеног персонала.

После ове констатације г. Дриу прелази на оцену професионалне вредности појединих органа репресије, а то су: *прокуратори републике, истражне судије, полицијске судије, општински председници, пољски и шумски чувари, полицијски комесари и агенти и најзад, жандарми*. О професионалној вредности прокуратора републике и истражних судија референт овом приликом неће да говори, јер би имао само да понови оно што је о њима већ речено на француском националном конгресу за кривично право (1905. године*), већ одмах прелази на *полицијске судије*, који су први посредници између судова и популације по варошима и селима. Г. Дриу са жалашћу констатује, да они још нису дорасли да одговоре свима задацима које им закон у дужност ставља. Облику и основу њихових истрага понекад много не достaje. Они нису у стању да потпуно и правилно изврше први увиђај на месту злочина, који је, међутим, толико важан по даљу истрагу. Поред овога, од њих се с правом може очекивати много потпуније познавање популације по кантонима, а ово би било од неоцењене користи у свима оним случајевима, у којима су потребна тачна и беспристрасна обавештења о појединим личностима.

О *општинским председницима* нема се много шта рећи. Општински закон наоружао их је великом полицијском влашћу, али је ово оружје потпуно немоћно у њиховим рукама. Два су разлога због којих је овако: а) *њихова неспособност*, и б) *њихов незгодан положај према бирачима*. У извесним случајевима они не знају шта треба да предузму и против самих страних скитница, већ се обраћају жандармерији, која је често пута доста удаљена и готово увек, недовољна за парирање свију евентуалности. Моћ иницијативе у француској уништена је навиком за обраћање централној власти у циљу решења свих могућих тешкоћа. Сваки председник сеоске општине, којој досађују скитнице, мора, у споразуму с грађанима, предузети енергичне мере против ових, држећи се том приликом девизе: *„Помози сам себи па ће ти и жандарм помоћи“*.

У овој идеји не треба гледати просту утопију и илузарно поверење у практичне резултате, који би се могли добити

*) Видети у Полицијском Гласнику за 1905. год. чланак: *„Професионално образовање криминалних чиновника и адвоката“*.

бар на овом важном пољу. Локални листови обавештавају нас о извесним напорима, који су у овом правцу покушани, и о њиховим брзим последицама. Прво вежбање општинских председника у вршењу њихових судско-полицијских функција, треба, дакле, да буде организовано уз потпору грађана и у сагласности са суседима и жандармеријским бригадима.

Сасвим је друга ствар, међутим, кад општински председници имају да врше дужност према својим бирачима, или бар према појединима од њих. У овим случајевима не може се од њих захтевати толико врлине, да сасвим пренебрегну своје бираче и мисле само на дужности правосуђа. Мора се признати, да је у данашњој ситуацији веома тешко за изборне часнике, којима закон налаже да према свима и сваком буду потпуно независни. Не очекујмо од њиховог карактера да се уздигне толико високо, и захтевајмо од њих само то: да у сеоским општинама извештавају одмах жандармерију о свему што се код њих догађа, и да присуствују истрагама, а у варошким општинама да образују довољно јаку полицију с обзиром на број и природу популације.

Пољски чувари, којима је закон доделио нарочиту власт, прости су агенти општинских председника. Декрет, који регулисава службу жандармерије, ставља их под надзор команданата жандармеријских бригада. Постоје нарочити регистри, у које они уписују њихова имена, презимена и домицил са потребним обавештењима о њиховом владању и вршењу службе. Жандармеријски официри, подофицири и бригадири дужни су, да се, приликом патролирања, нарочито уверавају о томе како пољски чувари испуњују своју дужност, а команданти жандармеријских компанија подносе о овоме извештај окружном или среском начелнику. У хитним и веома важним случајевима ови команданти могу се послужити свима пољским чуварима на њиховој територији за одржање јавног реда и сигурности. Пољски чувари су најзад дужни, да извештавају општинске председнике, а ови опет официре и шефове жандармеријских бригада, о сваком свом открићу, које би имало за циљ поремећај јавног реда и сигурности; они им тако исто дају мишљење и о сваком преступу, који је извршен у њиховом реону. Али, сви ови прописи, може се рећи једностранни, не везују много пољске чуваре за жандармерију, јер немају озбиљне санкције, већ само оцртавају план будуће организације. Регрутовање пољских чувара зависи од општинских председника, а ови опет зависе од својих бирача. Према оваквом стању ствари пољски чувари у немогућности су, да мисију, коју им је закон поверио, врше са довољно ауторитета.

Персонал *шумских чувара* сасвим је други; солидан и дисциплинован, он може послужити као тип за регрутовање пољске полиције. Ови чувари могу, у истини, бити од користи жандармерији, било обавештењима до којих долазе приликом обављања службе, било стварном помоћи у одржању јавног реда и сигурности било, најзад, притварањем и предавањем

жандармерији оних криваца, које ухвате на самом делу. Али, треба знати, да су они и сувише заузети својим специјалним дужностима, да би судској полицији могли бити од велике користи.

Остају још две главне полицијске установе: цивилна полиција и жандармерија.

Комесари полицијски данас се у Француској постављају декретом. У свакој вароши од 5.000 до 10.000 становника, треба, по правилу, да буде по један комесар, а у варошима које имају више од 10.000 становника још по један на сваких 10.000. У место да се број њихов увећава, с обзиром на познато увећавање послова судске полиције, он је од 1.127 у 1900 год. спао на 1.076 у 1905 год.

У надлежност полицијских комесара спадају: административна, судска и општинска полиција. Треба знати, да им административна и општинска полиција одузимају већи део времена, и да се за обављање послова судске полиције нису претходно нарочито спремали.

У овој материји, истина, искуство, које се мало по мало добија праксом, не може се ничим надокнадити, али је и само искуство плод методичног посматрања и оцењивања сваког случаја. То су остављени трагови и знаци непознатих злочинаца, брижљиво откривени, у којима добар полицајац треба да нађе полазну тачку за даљу истрагу. У противном, његова истрага зависиће од случаја, и он ће обично губити своје време у откривању безначајних околности и основа. Понавља се врло често, и то с разлогом, да су злочинци у погледу професионалне способности и умешности учинили знатан напредак, па је с тога потребно да и они, који их гоне, постигну то исто у својој професији. И доиста, од ових последњих треба захтевати много већу интелигенцију, много темељније познавање средстава које модерна наука пружа злочинцима и њиховим гониоцима, као и методичнију организацију службе обавештења и идентификовања.

За један добар део персонала полицијских комесаријата све је ово, на жалост, у доба нада. Мора им се, међутим признати у олакшицу, да их агенти, који су им додељени на службу, врло рђаво помажу. Какви су ови агенти, који имају дужност да надзиравају улице, железничке станице, проституцију и т. д., и да истражују казниа дела? Без сумње честити и храбри људи, али у већини случајева лишени специјалних способности за професију коју обављају; једино добри за одржање извесног материјалног реда на јавним местима, и ако су готово увек у недовољном броју. Чак и они од њих, који су нарочито додељени служби сигурности, немају никакве претходне спреме, која је у овом, као и у сваком другом занату, неопходно потребна. Њихова служба врло је мало плаћена, а сем овога они се још морају и трудити да је сачувају, те с тога избегавају сваку прилику која би их могла довести у сукоб са бирачима од утицаја. Са овом маном изборних власти сусрећемо се свуда у полицији.

И сама дисциплина ових агената није најбоља. Треба се само сетити њихових штрајкова у Лиону, Туру и Шалону, који несумњиво доказују да у овој средини ауторитет шефова мора бити рестауриран готово свуда; апсолутно никакав изговор не може оправдати појаве овог рода, и оне се свим средствима морају сузбијати.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

Д. Ђ. Алипић.

ВАРОШКА ЖАНДАРМЕРИЈА У ПРУСКОЈ

Као што је познато Немачка се Царевина састоји из више савезних држава, од којих свака има своје засебно унутрашње уређење. Једна од највећих савезних држава је *Краљевина Пруска*, чији је краљ у исто време и немачки цар.

У управном погледу Пруска се дели на провинције, округе и срезове, а ови на самоуправне општине. Целокупном полицијом управља Министар унутр. дела у име краљева.

Месна полиција је у Пруској по правилу општинска, а изузетно у Берлину и још 23 веће вароши је државна.

Варошка жандармерија је извршни орган место државне полиц. власти (полицијских президиума или полицијских дирекција — прве у већим, друге у мањим варошима) и носи нарочити назив *шуцманшафт**, при коме љу изразу и ја остати, јер је то један специјални пруски израз, као што је и бечки *вахман*, лондонски *констаблер* и т. д. специјални назив егзекутивних органа дотичних полиција. Особито би незгодно било превести тај израз са *жандармерија*, јер ова тамо представља сасвим засебну установу, која се стара о јавној сигурности по селима.

Шуцманшафт је установљен у Берлину 1848. год. после бурних политичких изгреда и туча по берлинским улицама, када се осетила потреба за једном јаком полицијском трупом, која би без војске била у стању да одржи или поврати поремећени ред и сигурност у престоници.

По угледу на берлински шуцманшафт, ту су установу завеле и друге веће немачке вароши, само што се она у Пруској једнообразно развијала, док је у другим варошима, као Минхену, Хамбургу, Дрезди, Дармштату и т. д. претрпела знатних измена, по угледу и на друге полиц. трупе на страни.

Са тога ће овде бити речи само о пруском шуцманшафту, односно берлинском и оном у Франкфурту на Мајни, чије сам организације и рад имао прилике да видим и проучим, а о тој установи у другим, непруским немачким варошима писаћу другом приликом.

Шуцманшафт је војнички организована трупа и креће се по војним образцима, ма да иначе не сачињава саставни део војске, као што је то случај са нашом жандармеријом или њиховом сеоском жандармеријом. Шуцмани и њихове ста-

решине сматрају се као цивилни чиновници, који потпадају у кривичном погледу под грађанско судство и уживају политичка права.

На челу шуцманшафта у Берлину стоји *полицијски пуковник* (*Polizeioberst*), који командује и води надзор над целом трупом. Раније се командант узимао из виших активних официра, али се доцније од тога одустало и од последњих 15 година на то се место постављају полицијски официри, дакле из исте трупе. У приликама, које изискују употребу целе трупе или њеног већег дела, као при већим уличним изгредима, дочецима страних владара, државним светковинама и т. д. он лично предузима команду. Њему су придодати два ађутанта, од којих први има ранг полицијског капетана, а други полицијског поручника, који су му у исто време референти за канцелариске послове. При команди ради на канцелариским пословима извештава број наредника и шуцмана, а у њеној архиви потребан број цивилних чиновника, полицијских секретара.

Команда се налази у истој згради у којој и полицијски президиум, где пуковник, као и управник полиције (*Polizeipraesident*) има службен стан.

Шуцманшафт се по простору дели на *три бригаде* (*Polizeibrigadenbezirke*), којима на челу стоји по један *полицијски мајор* (*Polizeimajor*). Главни задатак мајора је надзор над вршењем службе у њиховим бригадама, а за обављање писмених послова дисциплинске и економске природе, који су од команде пренети на бригаде, мајорима је придодат по један полиц. поручник као ађутант.

Бригаде или бригадни окрузи деле се даље на *капетаније* (*Bezirkshauptmannschaft*), којих је свега 13. Шеф капетаније је *полицијски капетан* (*Polizeihauptmann*). И капетанија је по преимућству надзорна инстанција. Као што мајори морају становати у кругу своје бригаде, тако и капетани морају имати стан у својој капетанији. Уз свој приватан стан имају и канцеларију, која се обично састоји из две собе и њих засебно плаћа президиум. У њима један виши наредник и неколико шуцмана обављају канцелариске послове.

Капетаније се опет деле на *квартове* (*Polizeiviere*), којих сада има 113, а који се са прираштајем становника такође повећавају. Док раније поменути инстанције имају, као што сам поменуо, надзорни карактер и са публиком не долазе у додир, квартави представљају не само средиште за регулисање службе јавне сигурности и саобраћаја, већ и места, преко којих полицијски президиум, код кога су централизовани сви послови, у управном и административном погледу саобраћа са становништвом. Будући разгранати по целом Берлину и познавајући добро месне и личне односе они су увек у стању да централи пруже детаљна обавештења, а отуд опет по том да приме потребна упутства при извршењу разних и многостручних послова. Тако на пример I одељење полицијског президиума обавља преко квартава многе управне послове, II одељење занатске и уличне послове,

* Schutzmann — стражар.

III им одељење ставља у дужност надзор над подизањем грађевина, IV одељ. узима их у помоћ при крив. предметима, V одељење води преко њих надзор над странцима и регулише однос између господара и њихових млађих, VI одељењу шаљу иступне доставе и отуд примају пресуде ради предаје кажњеним, VII одељење стоји с њима у вези по многим новинарским и штампарским пословима, као и у погледу надзора над зборовима.

На челу кварта налази се *полициски поручник* („Polizeileutnant“), који кварталом и многоструким пословима управља под својом личношћу. Он обучава и контролише кварталне органе, регулише уличну службу, води надзор над занатлиским и индустријским предузећима и над грађевинама у своме кварту, води старање о пријавном одељењу у кварту и другим писменим пословима, а осим тога као помоћни органи државног тужиштва, које у Немачкој у име државе истражује кривична дела и гони кривце, обавља и извесне крив. функције.

Због тако разноликих послова старешина кварта није везан за канцеларију службеним часовима, али се због евентуалних изванредних догађаја, као нпр. пожара, изгредова, убистава и т. д. мора и дању и ноћу лако наћи. Због тога они станују у истој згради, у којој су и кварталне канцеларије.

Ради помоћи кварталних старешина, или као њихови заменици при одсуству или болести, свака капетанија има на расположењу по неколико „полициских поручника за нарочите службе“, које по потреби од времена на време додељује разним кварталима.

Сваком је кварту додељено по 3 наредника (Polizeivactmeister);

2 телеграфиста;

2 писара;

1 криминални шуцман и 30—50 шуцмана за уличну службу.

Осим тога из кривичног одељења полициског президиума сваком је кварту за чисто кривичну службу додељен по један криминални наредник и још један крим. шуцман, о којима љу говори када будем писао о кривичној полицији. Онај први, чисто квартални криминални шуцман, обавља у кварту ону службу, која се лакше и боље врши у цивилном оделу, као надзор над занатско-индустријским предузећима, хватање проојака и т. подобно.

Телеграфисти и писари су такође из реда шуцмана.

Кварталне канцеларије састоје се из собе за старешину кварта, једне собе за општу кварталну службу, једне собе за кривичну службу, једне собе за кварталну стражу, потребног простора за спавање исте, једне собе за телеграф и телефон, неколико притворских ћелија и по потреби и могућности и друге просторије, као нпр. кујна, трпезарија и т. д.

При свима берлинским жел. станицама налазе се стална одељења, т. звана *станичне страже* („Bahnhofsumsche“), које се састоје из 1—2 наредника и неколико шуцмана. Оне се тамо старају о јавној

сигурности, реду и другим полициским интересима, а потпадају под надзор додичних квартава.

У великом берлинском парку „Тиргоржену“ налазе се опет две мање страже, којима су тамо и кућице сазидане. Поред општих дужности ове страже имају још специјално да пазе на парк и споменике, који се тамо налазе, да их рђави људи не би оштетили.

Првој капетанији, која обухвата најживљи део вароши и у којој се налази и царев двор, додељена је једна већа стража од преко 100 шуцмана и 4 наредника под руковођењем једног полициског поручника, који се свака 24 сата смењује. Одатле се командују позорници за вршење службе сигурности и у околини двора, као и за саобраћајне страже („Verkehrsposteu“), које имају да на живим местима искључиво регулишу јавни саобраћај.

На послетку и у згради президиума налази се стално повећи одред, т. звана *резервна стража*, која врши стражарску службу у згради и полиц. затвору, изводи и спроводи притворенике, врши ордонанску службу и т. д. али је њена најважнија улога у изванредним случајима, нпр. при пожарима или изненадним изгредима, јер се са Александар плаца, на коме се президиум налази, као центра вароши, помоћу нарочитих кола може одмах избаци где треба и предузети потребне мере док друго људство не стигне.

Ова се резервна стража саставља из т. зв. *резервног одељења*, које има особене дужности и под управом једног полициског капетана стоји непосредно под командом шуцманшафта. При овом одељку новопостављени шуцмани добијају прво полициско образовање. Под њега потпадају сви наредници и шуцмани који капетанијама (односно кварталима) или коњичком одреду нису додељени, а то су они који врше ордонанску службу или су придодати појединим стручним одељцима шуцманшафта, као при *полициско-паробродском одељку*, где под једним полиц. капетаном 6 наредника и 50 шуцмана врше службе речне и паробродске полиције; за тим при *занатском комесаријату* („Gewerbekommessariat“), где три полиц. поручника, 22 наредника и преко 70 шуцмана под управом једног полиц. капетана врше надзор над пијацама и кланицама, над разним радњама, животиним намирницима и т. д.; даље при *комесаријату за јавни саобраћај*, при коме 1 капетан, 6 поручника, 8 наредника и 42 наредника врше надзор над свима саобраћајним средствима.

У делокруг резервног одељења спада и старање о разносу — експедицији акта и снабдевању оделом.

Као засебно одељење стоји непосредно под командом шуцманшафта *коњички одред*, који сачињавају 3 поручника, 18 наредника и 220 шуцмана под командом једнога капетана. Одред је подељен на три т. зв. *деташмана* или *делова*, смештених у три разна краја вароши, одатле брзо и лако могу стићи где затреба. У редовним приликама врше патролску

службу, особито по околини, или на живим местима, пред позориштима и црквама, регулишу саобраћај, али је његова најглавнија улога при поредцима, где су због боље прегледности и лаке покретљивости од велике користи, као и при озбиљним уличним изгредима.

Коњички шуцмани узимају се обично из реда пешачких шуцмана, који су раније служили при јахајим трупама, а при шумнацшафту провели три године. Коње набавља држава од мирне, а при том јаке и крепке, обично мекленбуршке расе. Плаћају се по 1.100—1200 марака. Узимају се необучени петогодишњаци и за шест месеци се свакодневно јашу и обучавају, па се тек онда као потпуно обучени употребљавају за службу. Они који се не даду обучити и остају тврдоглави употребљују се као кољска запрега. Обука се зими врши у покривеној менажи, а лети у дворишту касарнеском, насутом песком, Имао сам прилике да видим та вежбања, која својом прецизношћу и целисходношћу задивљују. Коњи су научени на улични саобраћај, гунгулу, вреву, пуцање и т. д. У три дневна obroka даје им се 5,6 кгр. зоби, 2,5 кгр. сена, и сламе за под следује дневно по 3,5 кгр. У свакој штали има по један слуга за одржање чистоће, иначе сваки шуцман негује свога коња.

При коњичком одреду две трећине шуцмана су увек на служби, а једна је слободна, тако дакле да сваки шуцман има трећи дан слободан, док пешаци имају сваки други дан слободан.

Као год што су квартални телефоном и телеграфом везани међу собом и са својим вишим инстанцијама, тако је и ово одељење у вези и са командом и са кварталима. Одељење или један његов део може изјавити и на прост позив кога кварта где се појавила потреба за коњичку акцију, дакле без посредовања команде, у интересу брзине. Готовост овог одељења за акцију превазилази сва очекивања. Кад сам једном приликом изненада посетио један деташман, командир одреда хтео ми је показати ту готовост и на дати знак „узбуна за велики пожар“ 30 шуцмана са два наредника за цигло три минута изјурили су из штала у потпуној спреми, постројили се у дворишту и наредници дошли командиру на заповест. Међутим, сећам се једног случаја код нас, где је коњички одред и поред раније наређене приправности на издату наредбу могао измарширати тек после 12 минута!

При деташману који се налази на Александарплацу, до президијума, смештена су десет кола за превоз притвореника из квартава у президиум, то су т. зв. „зелена кола“ („Grüne Wagen“) од којих већа вуку по два коња, а мања су с једним коњем. У прва може стати 14 лица, а у друга 1—5 лица и ова се употребљују кад има мало лица да се транспортира. Кола су затворена и окована, са стране се налазе клупе, на којима притвореници седе, а такође и две ћелије, у које се затварају опасни злочинци или њихови саучесници. У кола се улази позади и један шуцман седе на клупи

препеченој преко врата, која се дуплим кључем затварају. Та кола обилазе три пута дневно квартове, наравно тамо где јаве да има притвореника.

Овде се налазе такође и она велика кола, којима се врши брзо пренос шуцмана са једног места на друго кад се за то укаже потреба. И овде су седишта на клупама са стране. Покривена су зеленом чојом и у њих може стати 16 шуцмана. Обично се употребљују, као што сам раније поменуо, за резервну стражу, кад ова треба негде брзо да се истури.

За обе врсте ових кола употребљују се коњи који су за редовну уличну службу онеспособљени или они који се за ту службу не даду обучити.

Шуцмашнафт се у Берлину, који премаша два милијона становника, сада састоји из: 1 пуковника, 3 мајора, 20 капетана, 154 поручника, 62 привремена поручника, 434 наредника и 5.249 шуцмана, што са 18 наредника и 220 шуцмана из коњичког одреда чини укупно 5.921 наредника и шуцмана и 240 официра. Овде нису урачунати 154 наредника и 598 шуцмана из кривичног одељења.

(наставиће се)

Жив. А. Лазиф

НОВО КАЗНЕНО ПРАВО ЗА МАЛОЛЕТНИКЕ У АУСТРИЈИ.

— Dr. jur. Alfred Gross. —

I. Одредбе материјално-правног садржаја.

(НАСТАВАК)

Према пројекту искључена је рехабилитација код кривичних дела, која су *задржана* тешким затвором од 10—20 година или строже. Рок за пробу, који је у ствари *рок застарелости*, износи најмање 4, највише 10 година. Овај рок почиње тећи од дана издржане казне; код условне осуде и опомене од дана извршености пресуде одн. изрицања пресуде. Има се одобрити, што се у рок за рехабилитацију не рачуна бављење у казнену заводу; строга дисциплина, која овде влада спречава извршење новог деликта. Рок се прекида новом кривичном осудом, и условном, па ма се ствар тичала каквог сасвим малог деликта. У извесним околностима ово је сувише строго, али се не да избећи. У осталом овај прекид није од особите важности у аустријском казненом праву, пошто се према нашим, свакојако заосталим одредбама о застарелости, прекида застарелост ислеђења код злочинства извршењем новог злочинства, а поред тога још и извршењем најнезнатнијег иступа (§§ 219, 531 казненог законика).

Дејство рехабилитације се састоји у потпуном уништају осуде за област права: рехабилитирани важи као да *није осуђиван*.

Од њега зависи, хоће ли на питање судије дати одговор, да је раније био кажњен. При поновном извршењу каквог кривичног дела истог рода не сме се са

рехабилитираним поступати као са повратником и т. д. Истовремено има се на његово тражење избрисати из казног регистра његова осуда и после тога не сме се иста унети ни у једно уверење о његовом владању. Рехабилитирани добија понова у свему онај положај, који је пре осуде имао. Према оваквом стању ствари биће у будуће крив онај за клевету (§ 487 казн. зак.) ко каже за другога да је учинио какав злочин, преступ или иступ, у погледу којих је окривљени рехабилитиран: судија не сме у том случају допустити доказивање истинитости навода.

Полазећи од те мисли, да у извесним околностима може бити неопходно потребно, да се сазна, да ли је рехабилитацијом осуда извесног лица уништена, пројект је учинио два изузетка од горе наведених дејстава:

1. У случају, кад се против извесног лица, које је рехабилитирано или против трећег лица води кривична истрага, може се захтевати, да се објави како је извесна кривична осуда избрисана из казног регистра, ако је сазнање о томе од важности за одлучивање *питања о кривици*. Под овом погодбом може се на главном претресу саопштити и пресуда. Ово може захтевати како суд, тако и државно оптужништво, а не и одбрана!

2. Изузетак стоји изван области кривичног поступка: оне власти, које врше јавне дужности, имају права да захтевају, да се у погледу извесног патента, врши објављивање осуда, које су рехабилитацијом уништене; она власт, која тражи такво извешће строго је обавезна, да исто чува у тајности.

II. Одредбе кривичног поступка.

У погледу кривичног поступка говорићемо само о оним одредбама, о којима није било речи при расправи одредаба материјалног права. Овде се имају истаћи:

1. Измене у извршењу притвора
2. Реформа поступка.
3. Судови за малолетнике.

Ad 1. Већ је кривични поступак од 23. маја 1873. год. у § 184. наредио, да се истражни притвор у колико је то могуће издржава у појединачном затвору. Околност, што је у том погледу у судским затворима била оскудица у потребним просторима, учинила је, те је ова жеља законодавчева остала неиспуњена. Сада предвиђа пројекат као *обавезно* издржање притвора у *појединачном* затвору. С обзиром на наше односе он је с правом одбацио, да се малолетници у циљу чувања држе на другим местима но у кући за притворенике.

Ad 2. Савршено се мора одобрити предвиђена измена, што је на главном претресу против малолетних лица безусловно искључена јавност. Народна јавност, чији се значај у науци по моме мишљењу много прецењује, управо је опасна за малолетнике. Са угледом суда свакојако се не слаже, кад се цео апарат главног претреса стави у покрет против каквог невоспитаног малолетника. Али она чак и квари малолетника. Јер за малолетника, који није морално пронао,

који је дошао у сукоб са казним законом из младићске неразвијености и лакоумља, овај јавни претрес значи кварење његовог осећаја части, а у слабијим привредним односима на селу савршено га упропашћује. Напротив за онога који је морално покварен дејствује она нада, да ће бити центар призора, директно као подстицај на вршење кривичних дела. Његова се херостратска суета, да се на претресу покаже што је могуће арогантнијим, а за тим да се о њему у новинама пише, тиме потпуно задовољава! Ови су разлози били узрок, што је пројекат казном запретио *публикацију* путем штампе садржине каквог претреса вођеног против малолетника (§ 231. а. крив. суд. пост. нова редакција). Искључене јавности претреса проширено је на *објављивање пресуде*, ако се јавношћу заводи у питање даљи опстанак оптуженика, или ако је изречена опомена или је извршење казне условно одложено.

Ако се ове претходне одредбе односе на лица испод 18 година, то треба и малолетницима у опште дати већу заштиту у новом регулисању *заступништва и браништва*. Према кривичном поступку досада оспоравано питање, да ли законски заступник малолетника има право на заступање и у кривичном поступку, сада је решено. Према томе отац и татор малолетног оптуженика имају право да за време претходног ислеђења упућују тражења у погледу доказа. Они могу тражити даље, да притвор престане, могу употребити правна средства против одлука којима се одбијају од тражења, исто тако као што сада имају право, да учине приговор против подизања тужбе.

На тај су начин права заступништва проширена у сравнењу са немачким кривичним поступком, што по немачком праву судија по своме убеђењу одлучује, да ли се законски заступник има пустити у претходну истрагу. На тај је начин заступник у стању, да да своју помоћ, ако буде извештен о свима мерама предузетим у току истраге. Од овога што је изложено, има места изузетку само онда, ако је заступник услед колизије интереса неспособан за помоћ (на пример, што се на њега сумња, да је учествовао у кривичном делу малолетника). У овом случају кривични суд има да извести старатељску власт, која има да именује другог заступника, који ће чувати интересе малолетника. Овај се мора и у том случају поставити, ако је законити заступник оптужен због каквог деликта према малолетнику (на пр. због злоставе, запостављања васпитања и издржавања).

Поред проширења овлашћења заступништва предвидео је пројекат једно даље проширење формалне *одбране* у корист малолетника. Наш кривични поступак налазио је, да је одбрана по службеној дужности потребна само у поступку пред поротним и преким судом, као и у поступку против отсутних (§§ 344 бр. 2. 347, 421. и 440). Сада треба да се уведе одбрана по службеној дужности за малолетнике и у обичном поступку, — ова се одредба односи поглавито на главне

претресе. Осим тога треба да се постави бранилац и на главном претресу и на претресу по незадовољству у поступку среских судова, ако је законити заступник сам учествовао у кажњивој радњи, или се такво постављање јавља као неопходно потребно с обзиром на мало душевно развиће малолетника. Ово проширење одбране мора се свакојако одобрити. Успешно правосуђе у стварима малолетника може се само онда очекивати, ако суд буде малолетника потпуно разумео, и ако овај нађе у браниоцу правну заштиту.

(свршиће се)

Др. Д. М. Суботић.

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I

Суд општине дреновачке, актом својим Бр. 1208. пита:

1. „Д. М. оvd., поднео је суду ове општине акт, у коме је навео: да му извештај грађанин оvd., отвара службеност преко кућног плаца, па када је хтео да му службеност спречи, он је поднео извршну пресуду општине врбичке № 557., од 29. марта 1899. г. којом је, по парници Д-рове жене и овога грађанина, право службености преко плаца тужиоца Д-ва, за време вршаја и косидбе, досуђено.

Како је Д. за време вођења горњег спора, био у жандармеријској служби, па се и данас у њој налази а жена водила спор без његовог овлашћења, — то је тражио, да му суд, у смислу § 426. грађ. суд. пост., одобри поновљење парнице противу поменутог грађанина.

Пошто је спор овај, по оцени суда, компликоване природе, јер у горњем законском пропису није предвиђен конкретан случај, — то је суду част уредити уредништво, да у наредном броју „Полиц. Гласника“ да следеће обавештење:

а. Да ли је правилно и законито одобрити тужиоцу Д. поновљење парнице противу дотичног лица, или не, и зашто?

б. Да ли право Д. за поновљење парнице није застарело у смислу §. 429. грађ. суд. пост.?

в. Ако се тужиоцу не може одобрити поновљење парнице, онда, може ли тужилац у смислу §. 66. грађ. суд. пост., подићи тужбу за заштиту свога права.

2. У овој општини пре извесног времена настанио је се да стално живи г. М. Р., пензионисани полиц. чиновник, где је и порезом задужен. Да он добио политичка и грађанска права, г. Р. поднео је суду пријаву, те да га суд прими за свога члана и уврсти у бирачке спискове, без да је поднео доказе из чл. 16. закона о општинама.

Своју пријаву мотивисао је разлозима: да је он чиновник, те му друга документа нису потребна; и што је рођен у овом месту где има и очевог имања.

Да би суд могао донети правилну оцену по овоме предмету, учтиво се моли уредништво за обавештење:

1. Да ли се г. Р. као пензионер може примити за члана ове општине без документа предвиђеног чл. 16. пом. зак. или му изузетно од наређења чл. 17. треба тражити да испуни услове који се за нечиновнике траже?*

На ова питања одговарамо:

1. По § 920. грађанског закона, удата жена, за живота мужевљева, уподобљава се малолетницима.

По §§. 59. и 77. грађанског судског поступка, малолетници нису способни за вођење спора, него је суд дужан да им одреди заступника.

Према овоме, ако жена тужиочева није имала пуномоћство свога мужа (§ 78. грађ. суд. пост.) за вођење спора са оним, што тражи право службености на имању њенога мужа, онда пресуда општине врбичке нема никакве правне вредности према тужиоцу Д.

Он има права да води нов спор о овоме праву службености као да ранији није ни постојао, те отуда не може ни бити речи о случају чл. 66. или 426. грађ. суд. поступка.

Просто треба сматрати да према њему и не постоји никаква пресуда, ако само жена није била овлашћена за вођење спора у његово име, и пресудити спор по принесеним доказима, и

2. На сваки начин чл. 17. закона о општинама говори о активним чиновницима, јер у свом другом одељку претпоставља њихов премештај и постављање.

Али по положају, што га имају пензионисани чиновници, јер они по §. 74. зак. о чиновницима грађанског реда задржавају извесна чиновничка привилегија, и за њих се не могу тражити докази, који се помињу у тачкама: 1. и 2. и одељку а из тачке 3. чл. 16. зак. о општинама, пошто се сви ови услови претпостављају њиховом пензионарско — чиновничком положајем (§ 79. зак. о чиновницима).

Само би се могао тражити доказ из т. 3. под б. чл. 16 пом. закона, — да није стављен под судску истрагу за које од тамо побројаних кривичних дела од како је пензионисан.

Али како се из питања судског види, да је дотични чиновник родом из места где се настанио, те је тако познат и суду и одбору, онда непосредно уверење судско и одборско о његовој исправности, може да искључи потребу о прибављању и овога једног доказа.

II.

Суд општине винорачке, актом својим Бр. 872. пита:

„Један грађанин из ове општине има 15 ари кућног плаца, а осталог имања има више него што му закон забрањује да може отуђити.

Од овога кућног плаца он је продао извесан део своје комшији, па је поднео суду тапију на потврду.

Но како по § 471. грађ. суд. пост. земљоделац, поред осталог имања, не може отуђити ни кућу са зградама и плацем до једног дана орања, онда суд моли

за обавештење: сме ли поднету тапију потврдити без обзира на то, што му је кућни плац мањи од једног дана орања, кад другог имања има и више, или га треба олбити од тражења да му се тапија потврди?“

— На ово питање одговарамо:

И по јасној одредби § 471. грађ. суд. поступка, и по т. 9. правила г. министра правде од 4. фебруара 1874. год. № 354, земљоделац не може отуђити ништа од свога кућног плаца, ако овај својом просторношћу не премаша један дан орања, и то ако сем тога има земље још пет дана орања.

Према томе, суд не сме потврдити поднесу тапију, јер би био одговоран за то.

III.

Суд општине звезданске, актом својим Бр. 1228, пита:

„У чл. 19. закона о чувању пољског имања стоји, да је оштећени дужан, да од дана саопштења па за осам дана поведе парницу за накнаду штете код надлежног суда, иначе ће се ухваћена стока вратити сопственику, пошто се наплати казна и трошак.

Суду је нејасно, да ли се овим каже: да оштећени после овога рока нема право на подизање тужбе и накнаду штете, или то право не губи и после истека горњег рока.

Моли се уредништво за потребно обавештење?“

— На ово питање одговарамо:

Чланом 19. закона о чувању пољског имања регулисано је, поред осталог, и то, колико дана може суд задржати ухваћену стоку, као залог за евентуалну накнаду штете, а нису одређени рокови у којима се ова накнада у опште може тражити.

Према томе, накнада се ова може тражити и после осам дана, само што ће дотле стока бити враћена сопственику, те је он може отуђити пре него што се пресуда о накнади донесе.

IV.

Суд општине суводолске, актом својим Бр. 1161. пита: да ли општински деловођа може једновремено вршити и дужност благајника у општини?

Како је на ово питање већ одговорено у бр. 8. и 11. „Полиц. Гласника“ за 1906. год. то сада нећемо давати никаква одговора.

Нека суд нађе поменуте бројеве, па ће тамо наћи и одговор на постављено питање.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

Од пре месец дана налази се у притвору среза добричког Тадија Луковић, тежак из Пасјаче. Тадија је заволео Даницу, кћер Јована Мутавића, из истога сел. састајао се

с њом, па јој и предлагао да одбегне за њ. Јован дозна најзад за ове односе своје кћери са Тадијом и када га је нашао 6. августа ове године у својој авлији посвађа се с њим и у тој свађи Тадија га убије. Одмах по овоме убиству Тадија је побегао из села, наоружан, и отпочео вршити кривична дела, па је 14. августа убио и Саву Радуловића, свога сељака.

Због тога је објавом начелства округа топличког од 16. августа ове године, Бр. 6276. позван да се у року од 20. дана преда полицијској власти. Без сумње под утицајем ове објаве, а и намучен тешким одметничким животом, Тадија се 29. августа предао г. Милану Радојичићу, полицијском писару.

Истрагу по свима кривицама Тадијиним води иследни судија првостепеног суда за окр. топлички. Ако би когод сазнао још за какво његово кривично дело, нека о томе извести иследнога судију. С. Т.

ПОТЕРЕ

Милутин Денић, земљоделац из Бувца, убио је 20. ов. месеца Лазара Стојановића, чувара поља из истог села, па по извршењу дела побегао. Милутин је средњег раста, смеђ, очију жућкастих, бркова смеђих, браду брије; од одећа носи чакшире и јелек од прнога сукна и велики сукнени капут, а на глави шајкачу. Приликом бегства узео је са собом и пушку «Пиподијевог» система № 3333. и 400 бојевих метака. Денеша начелника среза јабланичког Бр. 19310.

Едуар Хертл, бивши чиновник друштва за експлоатацију мајдан-печких рудника и **Михаил Лесковски**, шмелцајстор у истом друштву, пресудом Самосталне Монополске Управе од

12. јула, 1906. године, Бр. 7706., кажњени су за кријумчарење цигар-папира са по сто педесет динара новчане казне у корист монополске касе и да плате по 28 динара у злату у име накнаде десетогубе монополске таксе, а ако се ова новчана казна не може наплатити има им се заменити са по 36. дана затвора. Поред овога, има да плате солидарно 20. динара таксе и по 2. динара присутницима у име дангубе. Пошто се осуђени не налазе више у Мајдан-Пеку, а не зна им се место садањег становања, то их треба пронаћи, извршити у свему пресуду Самосталне Монополске Управе, па о њеном извршењу поднети извештај комесаријату мајдан-печке полиције, с позивом на акт Бр. 1540/1907.

Сима Марковић, лекарски радник обио је чекмеце свога газде Јордана Наумовића, из Смедерева и украо 20. дин. у новчаницама и 30 динара у сребру, па побегао. Сима је родом из Тајмишта (Стара Србија), стар 35. година, малог раста, погурен, приномањаст, бркова густих, нос великог и широког; од одећа има на себи чохани фермен, старе плаве панталоне, па глави старо-србијанску капу, а на ногама опанке са сељачким чарама. Акт начел. окр. смедеревског Бр. 9147.

Арса Стефановић, пекар, из Врање, украо је на опасан начин из радње Константина Цветковића, пекара, 35. динара у разној монети и пушку «Кокинку» са челичним метцима, па је по извршењу дела побегао. Арса је стар 40. година, средњег раста, смеђ, округле главе, бркова жутих; у грађанском оделу, а на глави има шубару. Денеша начелства окр. врањског Бр. 14565.

Ђорђе Лазаревић, касапски радник, родом из Ивањице, извршио је опасну крађу г. Петру Димитријевићу, марвеном лекару у Пожези, па је по извршењу дела побегао. Г. Димитријевићу је украђено том приликом: један сако капут, са белим пругама, једне панталоне голубије боје, један прслук, једна сребрна табакера за цигарете, са монограмом «П. А. Д», једна филибарска муштикала, једна муштикала од пенс у облику коњске главе, неколико комада разног, старог сребрног новца, три кошуље, гаће, чарапе и неколико марама. Денеша начел. среза пожешког Бр. 9233.

Обрен Живојиновић, извршио је опасну крађу Димитрију Костићу, пекару из Ниша, одневши му из касе 800 динара у новчаницама од по 10 динара, па је по извршењу дела побегао. Обрен је високог раста, плав, бркова малих и плавих; од одећа има на себи капут затворене боје, кариран, црне панталоне, широк појас са депом за сахат, а на глави црни шенир. Денеша начел. окр. нишког Бр. 20761.

Звездан Стефановић, бив. трг. помоћник из Крагујевца, покрао је свога газду Војислава Ђорђевића, трговца, па по извршењу крађи побегао. За ово дело стављен је решењем првостеп. суда за округ крагујевачки Бр. 39597. под суд. Звездан је стар 16 до 17 година, омален, сув, приномањаст. Акт првост. суда за окр. крагујевачки Бр. 39812.

Никола Илић, берберски каџа, из Баваништа, украо је ноћу између 25 и 26. пр. месеца алат Радивоју Живковићу, берберину из Смедерева, и побегао. Радивоју је украђено: 6. бријача, 1. маказе и 2. машине за шишање: једна за косу а друга за браду. Никола је стар 18. година, омален, приномањаст, очију смеђих, косе црне, носав; од одећа има на себи кратак, црни, штофани капут, црне панталоне, на глави црну шубару, а на ногама цилеле и беле чарапе. Денеша начелства окр. смедеревског Бр. 9114.

Никола Унковић, обућарски радник, из Ваљева, извршио је 24. пр. месеца крађу новца Стевану Петковићу, из Ваљева, и по извршењу крађе побегао. Никола је стар 20. година, малог раста, плав, кад говори врска. Денеша начелства окр. ваљевског Бр. 11833.

Стојан Миленковић, скитачки циганин, који је у последње време живео у Мраморцу, утекао је ноћу 19. и 20. јуна ове године из притвора среза јасеничког окр. смедеревског. Стојан је решењем првостепеног суда за окр. смедеревски Бр. 27949. стављен под порогни суд за два дела крађе стоке и једну просту крађу. Његов је лични опис: стар 50. година, омален, приномањаст, пуних и оборених бркова; од одећа носи капут и панталоне исцепане, па глави шубару, а на ногама опанке. Акт првостепеног суда за округ смедеревски Бр. 27223.

Никодије Милић, из Доњег Адровца, који је био у притвору среза моравског окр. нишког, пробио је апсалу и утекао. Никодије је стар 32. год., дежмекаст, очију граорастих, бркова ретких; од одећа носи прслук, антерију од шајка, на глави шубару, а на ногама шабачке опанке. По бегству из затвора Никодије је собом повео жену и двоје деце. Акт начел. среза моравског окр. нишког Бр. 10590.

Позивају се све полицијске и општинске власти да предузму потребне кораке за проналазак крађивца и покрађа.

КРАЂЕ СТОКЕ

Ноћу, између 24. и 25. пр. месеца украђена је једна кобила **Милану Пауновићу**, из Лоџике. Украђена кобила матора је 2¹/₂ год., доратаста. Денеша начелника среза моравског окр. нишког Бр. 10461.

Ноћу, између 19 и 20. ов. месеца украђено је из пашњака **Михаилу Лазићу**, из Тршића, једно женско јуне, далаке зелене, маторо 2 године, са једним крњим рогом. Акт начелника среза гамнавског Бр. 10742.

Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ове покрађе.

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

У атару села Витановца, општине марковачке нађена је једна мангун крава, плаке жуто-плаве, матора 2—3 године, рогова виластих, без роваша. Акт начелства окр. пиротског Бр. 11356.